
Vedení:
Univ. Doz. Dr. Franz Schausberger
(říjen 2005)

Idea založení

I. Výchozí pozice

18. června 2004 se hlavy států a vlád 25 členských států Evropské unie dohodly na smlouvě o evropské ústavě. V průběhu vypracování návrhu ústavy Konventem se zástupcům regionů a obcí podařilo vnést do debat a prosadit důležité regionální a komunální záležitosti.

Vedle Evropského parlamentu, který na obdržel četná oprávnění, jsou vítězi diskuzí o ústavě regiony a obce. Četná ustanovení týkající se regionální a lokální dimenze byla poprvé včleněna do textu ústavy, některá byla formulována přesněji a jasněji.

- Evropská ústava uznává regionální a obecní samosprávu jako výraz národní identity členských států.
- Návrh ústavy obsahuje přesněji definované kompetence na základě principu subsidiarity.
- V budoucnu bude Evropská unie povinna zohlednit regionální a obecní dimenzi jejích opatření a dokládat dopady právních předpisů na členské státy a regiony.
- Taktéž finanční zatížení a správní náklady Unie mají být udržovány v minimálních mezích za účelem minimalizace finančního břemene vlád členských států, regionů a obcí.
- Prostřednictvím principu subsidiarity jsou limitovány kompetence Evropské unie a je definováno, které záležitosti nespádají pod její výlučnou pravomoc. Záležitosti, které mohou z důvodu jejich rozsahu a vlivu být lépe vyřešeny na evropské úrovni mají spadat do kompetence Unie, pokud ovšem nejsou samy členské státy, regiony a obce schopny dosáhnout zamýšlených cílů. V této souvislosti bude záležet obzvláště na regionech a obcích, aby dokládaly, že v mezích své příslušnosti jsou schopny dosáhnout cíle.
- Taktéž **přímé konzultace** na podstatní úrovni – regiony a obce – (bez národní úrovně), které byly zařazeny do subsidiárního protokolu, představují významný pokrok z perspektivy regionů a obcí.

Evropská ústava posiluje pozici regionů a obcí v ekonomických a politických záležitostech na evropské úrovni.

II. Výzvy

Tyto podstatně rozšířené kompetence vyžadují ale také, aby obce a regiony vytvořily potřebné know-how a infrastrukturu ke splnění nových úkolů.

Dosud se ukázalo, že mnohé regiony Evropy nebyly schopny využít daného evropského potenciálu (jako např. granty a podpory sponzorované Evropskou unií), protože aplikační proces byl příliš komplexní.

Již několik let existuje téměř v celé Evropě snaha, nejen na zákonné úrovni, ale taktéž na ústavní úrovni, usilovat o lepší zohlednění regionální a obecní samosprávy – a to dokonce i v těch státech, které původně s ústavním zakotvením principu decentralizace obzvláště vážaly. Během posledních šesti let se takovéto ústavní změny se uskutečnily přibližně ve 30 státech.

III. Řešení

Za účelem vypořádání se s těmito problémy je vhodné vytvořit nadnárodní a nadstranickou instituci, která by se v rozšířené Evropě zabývala – jak vědecky, tak i prakticky – úkolem, jak odstranit existující informační deficit, a která by zároveň poukázala na možnosti dalšího regionálního, a též nadregionálního vývoje.

Důležitou oblastí bude proto vytvoření sítě regionů a obcí k prosazení jejich zájmů ve všech oblastech. Toto platí především pro nové členské státy, jakož i pro kandidáty o přístup v příštím přijímacím kole, popř. ty státy, které o tento status usilují.

Rozvoj místní a regionální infrastruktury bude mít v této souvislosti podstatný vliv. Stále silněji přitom vystupuje do popředí přeshraniční regionální spolupráce.

Tato spolupráce na regionální úrovni, rovněž podporovaná Evropskou unií, již existuje v mnoha oblastech.

IRE považuje za zvláštní úkol podporovat hospodářské vztahy mezi regiony a obcemi v Evropě, zprostředkovávat informace a posilovat spojení k Evropské unii.

Aktivity IRE budou zahrnovat především výzkumné práce, publikace, semináře a konference. Proto je úmyslem založit institut IRE, který je ohledně svých cílů zaměřen evropsky, ale který při vypracování návrhů řešení musí dbát na praktické a ekonomické návrhy řešení.

IV. Struktura

Právní forma

Veřejně prospěšná nadace

Představenstvo nadace:

Představenstvo se skládá ze tří osob, které jsou odpovědné za správu majetku nadace a za organizační řešení. K dalším úkolům představenstva patří opatřovat finanční prostředky k prosazení cílů nadace.

Ředitel institutu

Dr. Franz Schausberger je odpovědný za vědecké a organizační řízení výměny informací a za nejruznější aktivity institutu.

Rada

Rada je stálým orgánem skládající se z vedoucích osobností, které spolurozhodují o tématech a řešeních a které provozují pravidelnou výměnu názorů. Rada se skládá z vždy z jedné třetiny ze zástupců regionů, expertů a zástupců vědy.

Členství

Členové se na IRE účastní prostřednictvím podpůrného veřejně prospěšného spolku, který podporuje nadaci. Cílem je získat členy jak ze zástupců regionů, tak ze zástupců hospodářské sféry.

Spolupracující partneři

IRE bude spolupracovat zejména se spolky a institucemi regionů a hospodářské sféry, a obecně rovněž s institucemi Evropské unie.

Výbory

Týmy expertů a zástupců z okruhu členů, kteří se zabývají speciálními, pro nadaci relevantními tématy.

Financování

IRE má být převážně podporována ze soukromých prostředků (členské příspěvky, sponzoři, dary).

Časový rámec

Založení nadace, vytvoření vyhovující infrastruktury a počátek aktivity do konce roku 2004.